

Ethemefendi Mc Donald's'da dekonstrüktif çizgiler

BİR KONTRAST ESTETİK ARAYIŞI

Özgün tasarımlara kapılarını açan Mc Donald's yapılarının belki de en ilgi çekici olanı, Ethemefendi Caddesi'ndeki Mc Donald's, dekonstrüktif bir mimari anlayışla ve çevreyle uyum arayışına girilmeden tasarlanmış. Yapının mimari proje ve dekorasyonu mimar çift Mehpere ve Alp Evrenol imzasını taşıyor.

FOTOĞRAFLAR: VEDAT ÖZTÜRK

YAZI: YASEMİN ŞENER

Mimari proje ve dekorasyonu Mimarlara Ltd Workshop'a ait olan Ethemefendi Mc Donald's, Mimar Mehpere ve Alp Evrenol çifti tarafından ele alındığında iki katlı sıradan bir konut görünümündeymiş. 6-7 aylık bir süre içinde yeniden düzenlenen Mc Donald's yapısında, formun fonksiyonla sınırlandırılmadığı, dekonstrüktif bir anlayışla, alışılmışın dışında, rengârenk ve çarpıcı bir mekân yaratılmış. Çevredeki

birbirine bütünlük içinde olmayan yapılara uyum sağlamak yerine tamamen kontrast ve farklı dille konuşan bir konsept oluşturulmuş. Tüm Mc Donald's'larda klasik tutum olan el kirlenme seviyesine kadar duvarlarda laminat kullanımı, konseptte uygun renk ve formlarda olmak üzere bu mekanda da görülüyor. Zeminde kullanılan farklı renk ve desenlerdeki seramikler Cesar firmasından seçilmiş.

BİR MİLLENIUM PROJESİ erenköy'de çizgi dışı bir mcdonald's

MEHPARE EVRENOL

Y.Mimar

ALP EVRENOL

Y.Müh.Mimar

Mcdonald's firması 1999 Ağustos'unda, "imajına yeni boyutlar katacak çarpıcı bir mekan" koşulu ile Ethemefendi Caddesi üzerinde bahçe içerisinde iki katlı mütevazı bir konutu, "Millenium Restaurantı" konseptine uygun projelendirmemizi istedi. Projesi 3,5 ay süren binanın inşaatı da 4,5 ay sürdü ve restaurant Mart 2000'de açıldı.

Projelendirmemiz ve yeniden düzenlememiz gereken bina, balkonu, boyutları ve arsadaki yeri değiştirilmeden, çevre faktörü ile aldık. İmar mevzuatımız ve mimariye genel yaklaşım nedeni ile anlamsız alçak-yüksek binalar kargaşası içindeki Ethemefendi Caddesi'nin söz konusu kısmında "Eski İstanbul" değerlerinden korunacak, taşınacak herhangi bir iz saptayamadık. Bu nedenle binayı planlarken çevredeki renk ve form karmaşasına bir gönderme olarak fondan sıyrılıp öne çıkan bir kontrast konsept aradık.

İlk dizayn aşamasında birçok ön eskizden sonra gerekli çizgileri yakalayabildik. Konsept arayışlarımızda, biri 18 diğeri 14 yaşındaki oğullarımız Can ve mete geniş tabanlı kullanıcı kesimini temsilen bize danışmanlık yaptılar, fikirler verdiler. Çeşitli formlar arasından dört seçenek olgunlaştırıldı ve seçim yapılmak üzere teklif edildi. Mcdonald's'ın inşaat müdürü Fikret Adaloğlu'nun ileri görüşlü desteği ile sonuçta elde edilmiş olan, bu forma karar verildi.

Bu gelenekselin dışındaki formu ve iç mekanda aradığımız uyumlu kaos'u titiz dengelerle oluşturduk. Ön cephedeki yatık duran çekiç forma zıt olan eğimli balkon formunu, cephenin diğer tarafındaki düz-sadelik dengeledik. Girişi evrensel form olan daire ile vurguladık. "Mcdonald's"ın ünlü "M"sine eğri çekicin üzerinde düz şekilde yer verip, doğru kullanıldığında güçlü bir estetik öğe olduğuna inandığımız neonu, kırık, patlayan, kırmızı çizgilerle "M"yi vurgulamak için kullandık.

Restoranın "arabaya servis" tipi olması da form arayışında etkili oldu. Binanın arabaya servis yapılan iki cephesi diğer ön cadde cephelerine göre sade düzenlendi ve kalın konturlu dairesel alışveriş pencereleri bu sadelik içinde dikkat rengi olan sarı ile oluşturuldu.

Formuna, kütlesine karar verdiğimiz projenin birçok eskiz ile renk etüdüleri netleştirildi. Ana renk ve doku metalik gri olarak seçildi. Ultramarin mavi düşey hatlar ve ince çizgiler, pastel turkuaz yatay formlarda kullanıldı. Bahçedeki yerleşimin en dış köşesinde yer alan çocuk oyun alanı net-katıksız kırmızı-sarı Mcdonald's renkleri ile binaya kontrast olarak belirlendi. Sarı çadırları, çadır gergilerini ve M'ye giden çelik çubukları taşıyan metalik kule binanın ve bahçenin tamamlayıcı en son noktasıdır.

Bahçede kalabalık günlerde gençlerin etrafından toplanıp yemek yemeleri için dairesel formda bir ayakta-bar düzenlendi. Dairesel taban, cephedeki renklerle ve yumuşak formlar kullanılarak parlak ve diğer döşemeye kontrast bir şekilde dizayn edildi. taban seramikleri Karga Çömlek tarafından imal edildi.

Bahçede ve iç mekanda Caesar seramikleri plandaki formlara uygun olarak kullanıldı.

YEŞİLYURT SPOR KOMPLEKSİ YARIŞMASI

İzmir Konak Belediyesi'nin düzenlediği Yeşilyurt Spor Kompleksi mimari proje yarışması sonuçlandı. 37 projenin katıldığı yarışmada birincilik ödülünü Y.Mimar Tülin Hadi, Y.Mimar Cem İlhan ve Mimar Zeynep Ateş'in projesi kazandı. Genç mimarlardan oluşup ekip, Girne'deki ODTÜ Kampüsü projesiyle de birinci olmuştu.

KISA...KISA...

*Japon Sanat Birliği tarafından verilen Praemium Imperiale Ödülleri'nin 15'incisini mimarlık alanında gösterdiği başarıdan dolayı Hollandalı mimar Rem Koolhaas aldı. Detaylı bilgi: www.praemiumimperiale.org

* Royal Institute of British Architects (RIBA) Ödülleri açıklandı. Avrupa ve Britanya'dan ödül alan toplam 70 bina arasında Norman Foster, Jaques Herzog ve Pierre de Meuron'un tasarımları da bulunuyor.

* Dünya Büyük Metropoller Birliği (METROPOLIS)'nin üç yılda bir gerçekleştiren yönetim kurulu toplantılarının bu seneki ayağına, 28 Eylül-1 Ekim tarihlerinde İstanbul ev sahipliği yapacak. www.mimarlarodasi.org.tr

* Türkiye Noterler Birliği Merkez Binası ve Kültürel-Sosyal Tesisleri mimari proje yarışmasında birincilik ödülü Selim Veliöğlu, Umüt İlyigün, Orkun Özuer ve Murat Ak-su'nun projesine verildi. www.arkitera.com

* "Common Ground Community" ve "Architectural League of New York"un düzenlediği evsiz insanlar için prototip konut projesi yarışması proje teslim tarihi: 25.08.2003. Ayrıntılar için: www.firststephousing.org

* Hollanda'da düzenlenen "CITY aLIVE: Ideas, Context, Urban restructuring 2003" kentsel tasarım yarışması için proje teslim tarihi: 01.09.2003. Detaylı bilgi: www.zuid-holland.nl/levendestad

* İTÜ Vakfı bina ve kentsel tasarım ödülleri için son başvuru tarihi 30 Ekim 2003. Ayrıntılı bilgi: www.ituvakfi.org.tr

SINPAŞ YÖNETİM MERKEZİ BİNASI YARIŞMASI SONUÇLANDI

Sinpaş'ın Yıldız Balmumcu Köyü'nde inşa edilecek yönetim binası için açtığı mimari proje yarışması sonuçlandı. Birincilik ödülünü Mimar Doruk Pamir, Murat İlter ve Zeynep Kumcuoğlu'nun projesi kazanırken, dergimizin Yayın Kurulu üyesi Y.Mimar Mehpere Evrenol ve ekibinin proje önerisi ikincilik ödülünü aldı. Aralarında Y.Müh.Mim. Sevinç Hadi, Y.Mimar Tülin Hadi ve Cem İlhan'ın da bulunduğu grubun projesi ise, davetlilerin katıldığı bu yarışmanın üçüncülük ödülüne layık görüldü.

Doruk Pamir'in birinci seçilen projesi (üste), Mehpere Evrenol'un önerisi solda...

"KENT GÖZLÜĞÜ"NDEN BAKIŞ

Prof.Dr. Uğur Tanyeli'nin koordinatörlüğünde mimarlık bölümlerinin 4. sınıflarından toplam 30 öğrencinin katıldığı TÇMB Mimarlık Yaz Okulu'nun ikincisi, 5-13 Temmuz'da İstanbul'da gerçekleştirildi. YTÜ ve Kadıköy Belediyesi işbirliğiyle düzenlenen yaz okulunda öğrenciler Kalamış Parkı içinde kendi tasarladıkları tek bir kişinin kullanabildiği ve içinden bakıp, kentin özel bir perspektifini görebildiği küçük bir kentsel eleman yarattılar.

Ayrıntılı bilgi: www.arkitera.com

DEKORASYON

"Evin dekorasyonu kristal bir avizeyi çağırıyordu ama daha modern bir fikirdi, kristalleri lineer bir sırayla dizmek." diyor Mehpere Evrenol. Avantgarde çizgisiyle şık bir dekorasyonun uygulandığı yemek köşesiyle oturma bölümü iç içe düşünülmüş. Kemik rengi fon üzerindeki bordo lekeler göz alıcı bir devamlılık sağlıyor.

Yüksek Mimar Mehpere Evrenol, dekorasyonunu yaptığı evlerdeki her mobilyayı özel olarak yapıyor; her objeyi özel olarak seçiyor.

Feminen Avantgarde

"Püskül, varak ve kristal... Beş sene önce söyleseniz, bu üç materyali yaptığım dekorasyonlarda kullanacağıma inanmazdım. Şimdi ise fonksiyonel ve yalın tasarımlar üzerine kitsch dokunuşlar benim imzam gibi oldular. Çiçekli duvar kağıtları, uçuşan tüller ve fırfırlı yastıklar da öyle."

Yüksek Mimar Mehpere Evrenol, bu feminen tarzını DNA'larından alıyor sanki!

Yapım Yasemin Aksoy, Fotoğraflar Yavuz Draman.

1

1,2. İtalyan Zolf'in tasarladığı "Globo" modüler ünite, çocuk odalarında yer kazanmak isteyenler için bir çözüm. Tümüyle açıldığında yatak, kapandığında çalışma masasına dönüşen model, tabla kaldırıldığında kanape oluyor.

2

3. Dolaplar ile sıradışı çözümler yaratmayı arzulayanlara Pianca birbirinden değişik ve işlevsel öneriler getiriyor. Dolap içinde kullanılan alüminyum alınlı çalışma masası gibi aksesuarlarla ev ortamında ofis havası yaratılabileceği gibi TV ve müzik ünitelerini kapsayabilen modüllerle salonlarda daha düzenli ortamlar yaratılabilir.

3

DAR MEKÂNDA MİMARİ VE DEKORASYON

Küçük mekânların projelendirilmesi mimari veya dekorasyon anlamında birçok detayı ve genel konseptleri çok dikkatli ele almayı ve doğru yorumlamayı gerektirir. Mimari anlamda fonksiyonların eksiksiz ve gereği gibi projede yer alması önem kazanırken, dekorasyon anlamında önemli olan mekândaki boşluk ve doluluk dengesinin düzenlenmesidir. Küçük bir mekânda gerekli mobilyaları ustaca yan yana, üst üste koyup gerekli fonksiyonları sağlayabilirsiniz, ama sonuca baktığınızda o mekân boğucu, dar, sıkıcı kısaca kullanıcının yaşam kalitesini düşüren bir ev olup çıkar. O nedenle bu tip mekânların planlanmasında öncelik, fonksiyonelliği sağlarken mekânı büyük ve ferah gösterecek elemanları öne çıkarmaya verilmelidir.

Bu kriterleri sıralamak gerekirse;

- Evin doğal ışığını inceleyerek, yansıma yüzeyleri olan duvarlarda boyu olarak açık renkler kullanmak ve yüzeyleri mobilyaya bağlamak gerekir.
- Doğru kullanıldığı takdirde ayna ve mat cam, dekoratif obje olarak değil de, yüzey kaplaması şeklinde mekânı ve ışığı daha da zenginleştirir.
- Aydınlatma armatürlerinin yerlerinin ve tasarımlarının seçimi önemlidir.
- Zemin kaplamalarında kesintisiz malzeme kullanmak doğru olur. Eğer farklı malzemeler, örneğin parke, seramik, halı birarada kullanılacaksa tek renge gitmek en iyi çözümdür. Mümkün olduğunca açık renkleri tercih etmek kaydıyla...
- Banyo, mutfak gibi ıslak hacimlerde kullanılacak seramik ebadı da büyük değil küçük olmalıdır ki, mekân olduğundan daha büyük algılanabilsin.
- Evin genelinde kullanılacak renklerde gri tonlarından ve turuncu, kırmızı gibi parlak, iddialı renklerden kaçınmak, onun yerine pastel renkleri, içinde sarı bulunan kemik tonlarını

öne çıkarmak dekorasyonu kolaylaştırabilir.

- En önemlisi koltuk, kanape, masa gibi hareketli mobilyaların seçiminde küçük boyutları gitmek, yeterli olan minimumla yetinmektir. Bu durum, kullanıcıya mekân avantajı sağlar.
- Perdeleri duvarlarla aynı renk ve tonlarda düz hatlı modeller tercih ederek planlamak, mekân ferahlığına katkıda bulunur.
- Mimari planlamada duvar bölmelerini en aza indirmek, dolap, paravan gibi elemanları bölücü olarak kullanmak metrekare kazanmakta oldukça etkilidir.

Yaratıcı çözümlere en çok gereksinim duyulan küçük hacimlerde, mekâna göre, kullanılacak mobilyalarda da bazı önemli noktalar vardır. Antrede, üzerine oturup, ayakkabı giymek için kullanılacak ahşap bir eleman, içinde gündelik ayakkabıların da durabileceği küçük bir sandık yer alabilir. Salonda, üçlü kanape çok şık olmak kaydıyla mutfaka çek-yat tarzında düşünülmelidir. Masa, çok yer kaplamayan, açılır tarzda, tercihen dairesel formda olmalı. Büyük sehpalardan kaçınılmalı, ancak yine de büyük isteniyorsa alçak boyda olanları seçilmeli. Ağır hantal büfelerin yerine TV, kitaplık, açılır-kapanır çalışma masası ve büfe fonksiyonlarını içeren çokamaçlı sistemler kullanılabilir. Mutfak da küçük evlerde önemli bir sorun olarak karşımıza çıkıyor çoğu zaman. Eğer mimari planlama imkânı varsa, kısmen açık mutfak sistemi uygulanmalı. Ancak bu yarı açık sistem yine de misafir kabul esnasında tam kapanabilir bir çözümü içinde barındırmalı. Dekoratif, açık raflar kullanılabilen gibi tavana kadar yüksek, kapalı tezgâhüstü dolaplar da tercih edilebilir. Kimi zaman komodini bile koyacak yerin olmadığı yatak odalarında ise, içi sandık fonksiyonlu bir yatakbaşı hem depolama hem de sergileme işlevini görebilir.

Y.Mimar Mehpere Evrenol

4

4. Complementi serisinden mutfaklar için pratik bir ürün. Koyun ve kiraz çalışılan "Hook" katlanır sandalyeler, duvara asıldıkları için dar alanlarda yer kaplamıyor.

5. Bellota firmasının üretimi "Tetra" ahşap sehpa, yanlardan çıkan parçaları sayesinde kullanışlı bir masaya dönüşüyor. Statü Mobilya'nın satışta sunduğu ürünün farklı kullanımlara yönelik modelleri de bulunuyor.

5